

บทคัดย่อ

การศึกษาวิถีชีวิตชาวพุทธในสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาชาวพุทธในอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพวิถีชีวิต และผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของชาวพุทธในสถานการณ์ความไม่สงบ และนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มของพระสงฆ์จำนวน 7 รูป และกลุ่มของฆราวาสจำนวน 12 คนในอำเภอโคกโพธิ์ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนา สถานการณ์ความไม่สงบในอำเภอโคกโพธิ์ส่งผลกระทบต่อสภาพวิถีชีวิตของชาวพุทธโดยทั่วไปได้แก่ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจทำให้ชาวพุทธมีรายลดน้อยลง เพราะไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ และผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม เพราะว่าเกิดความหวาดระแวง และไม่เข้าใจกัน

สถานการณ์ความไม่สงบส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติศาสนของชาวพุทธ 4 ด้าน ได้แก่ ผลกระทบด้านศาสนพิธี กล่าวคือชาวพุทธไม่สามารถปฏิบัติศาสนกิจตามประเพณีนิยมได้ตามปกติ ได้แก่ การทำบุญ ใส่บาตร การสวดมนต์ให้พระ หรือการประกอบกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้เปลี่ยนแปลงเวลาในการประกอบพิธีกรรม และชาวพุทธมาร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา มีจำนวน น้อย ผลกระทบด้านศาสนบุคคล ชาวพุทธที่มีศรัทธาบวชในพระพุทธศาสนามีจำนวนน้อย และลดจำนวนลงโดยลำดับ รวมทั้งชาวพุทธ ก็มีจำนวนน้อยเช่นกัน และผลกระทบด้านศาสนวัตถุ ได้แก่ การก่อสร้าง อุโบสถ วิหาร เจดีย์ กุฏิ และศาลาการเปรียญในวัดต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอโคกโพธิ์ไม่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ความไม่สงบ แต่ที่ได้รับผลกระทบคือขาดทุนทรัพย์ที่จะมาก่อสร้าง และซ่อมแซม เพราะว่าชาวพุทธทำบุญน้อยลง และประการสุดท้าย ผลกระทบด้านศาสนธรรม การศึกษาธรรมและปฏิบัติธรรมของชาวพุทธในบางพื้นที่ได้รับความสนใจน้อยมาก เพราะว่าไม่กล้าออกนอกบ้าน กลัว อันตรายจากสถานการณ์ความไม่สงบที่จะเกิดขึ้น แต่ในบางพื้นที่ได้รับความสนใจจากพุทธบริษัทเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นผลดีต่อชาวพุทธและพระพุทธศาสนา

แนวทางในการแก้ไขปัญหาผลกระทบตอวิถีชีวิตของชาวพุทธโดยทั่วไป คือภาครัฐควร มีนโยบายมุ่งเน้นในการแก้ไขปัญหาความต้องการของชาวพุทธในอำเภอโคกโพธิ์ คือ การประกอบอาชีพเสริม หรือหารายได้เพิ่มเติมให้ชาวบ้าน และความปลอดภัยในชีวิต และแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อการปฏิบัติศาสนกิจของชาวพุทธ คือ คณะสงฆ์ ชาวพุทธ และภาครัฐควร ส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาให้มากโดยให้ชาวพุทธทุกคนมีส่วนร่วมในทุกๆ กิจกรรม เช่น กิจกรรมวันสำคัญพระทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น

